

Nordjysk socialaftale

Politisk strategi for det specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Forord

Nordjysk Socialaftale 2018-2019 sætter rammen for de nordjyske kommuner og regionens samarbejde de kommende to år på det specialiserede social- og undervisningsområde. Her har vi et kerneområde, som kræver, at vi har et tæt samarbejde. Med Nordjysk Socialaftale 2018-2019 sætter vi retningen herfor.

Der er lidt over en halv million borgere i Nordjylland, hvilket gør Nordjylland til den mindste region i Danmark, og derfor er samarbejdet på tværs af kommunegrænserne særligt vigtigt. Det gælder også for det specialiserede social- og undervisningsområde, hvor kommunerne skal levere komplekse sociale ydelser til små målgrupper. Den enkelte kommune kan ikke have alle typer af tilbud til alle målgrupper, og derfor er alle kommunerne i større eller mindre grad afhængige af de øvrige kommuners tilbud. Samarbejdet og koordineringen på tværs af kommunegrænserne sikrer, at regionens borgere, uanset bopælskommune, altid har adgang til højt specialiserede tilbud og kompetencer i Nordjylland.

Med Nordjysk Socialaftale 2018-2019 styrkes samarbejdet yderligere. Aftalen er baseret på en proces, hvor vi har samlet dem, som dagligt arbejder med det specialiserede socialområde - både politikere, fagfolk og brugerorganisationer - til drøftelser om, hvad fokus for samarbejdet skal være. Det har været en spændende proces, som har været med til at sikre en politisk strategi der er fagligt funderet med ægte borgerperspektiver og klare politiske visioner.

Målet er, at styrke samarbejdet omkring borgerens potentiale for at kunne mestre sit eget liv. Det er vigtigt, at vi understøtter den enkelte borgers mulighed for at være herre over sit eget liv i det omfang, det er muligt. Øget egenmestring er lig med øget livskvalitet. Og vi skal understøtte borgerens mulighed for at opnå dette.

Jeg er ikke i tvivl om, at Nordjysk Socialaftale 2018-2019 vil være med til at løfte vores gode nordjyske samarbejde til et endnu højere niveau, og jeg vil gerne, takke alle politikere, fagfolk og brugerorganisationer for at have bidraget til aftalen.

Mogens Gade, Formand for KKR Nordjylland
August 2017

Indholdsfortegnelse

Resumé	side 1
Vision for det specialiserede socialområde	side 3
Fokusområde 1:	
Socialfagligt fokus på beskæftigelse	side 4
Fokusområde 2:	
Samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien	side 5
Fokusområde 3:	
Nye samarbejdsformer	side 6
Udvikling og koordinering	side 7
Balance mellem udbud og efterspørgsel	side 7
Det forstærkede samarbejde	side 8
Styring og økonomi	side 9
Udgiftsreduktion	side 10
Bilag	side 11

Resumé

Med Nordjysk Socialaftale 2018-2019 sætter de nordjyske kommuner og regionen fokus på borgerens muligheder og potentiale for i højere grad at kunne mestre sit eget liv. Nordjysk Socialaftale 2018 sætter retningen for arbejdet i de kommende år, og udmøntes gennem tre udvalgte fokusområder: Socialfagligt fokus på beskæftigelse, Samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien, og Nye samarbejdsformer. Aftalen er toårig, hvilket giver muligheden for at folde fokusområderne mere ud end det har været tidligere.

Udvikling og koordinering

Med Nordjysk Socialaftale sker der hvert år en koordinering af tilbuddene inden for det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland, hvor det bl.a. vurderes om der er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på området. Tilbage meldingen fra kommunerne er, at de overordnet oplever, at der er sammenhæng mellem deres behov og de udbudte tilbud. På den baggrund er der ikke fokusområder i Nordjysk Socialaftale 2018-2019, der direkte adresserer udfordringer for specifikke målgrupper.

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2018-2019 lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for tilbud omfattet af aftalen. Dette sker gennem Styringsaftalen, hvis primære formål er at beskrive principperne for finansiering, takstberegning og betalingsmodeller for kommunale og regionale sociale tilbud i den nordjyske region. Med Rammeaftalen 2017 blev det besluttet, at de nordjyske kommuner og Region Nordjylland skulle sikre en udgiftsreduktion på tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale på 2 pct. i 2017, stigende til i alt 5 pct. i 2020. En analyse af udgiftsniveauet viste, at udgiftsniveauet samlet var 2,7 pct. lavere i januar 2017 sammenlignet med januar 2016, og dermed over kravet på 2,0 pct. I 2018 og 2019 er der et krav om en udgiftsreduktion på en 1 pct. om året sammenlignet med 2016 niveauet.

Nordjysk Socialaftales formål

Nordjysk Socialaftale er en politisk aftale, der indgås af de 11 nordjyske kommuner og regionen. Formålet er at sikre koordinering og styring af det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Aftalen skal blandt andet sikre, at regionens borgere altid har adgang til de nødvendige højt specialiserede tilbud og kompetencer i regionen.

Ifølge lov om Social Service skal hver region lave en rammeaftale, der skal sikre koordineringen og styringen af det specialiserede social- og specialundervisningsområde. De nordjyske kommuner og regionen har arbejdet målrettet med at gøre Rammeaftalen mere politisk og gøre den toårig. I den forbindelse ændres navnet for bedre at kunne indfange, hvad det hele handler om – en fælles politisk aftale om det specialiserede socialområde i Nordjylland.

De tilbud der er omfattet af socialaftalen er kendetegnet ved at være højt specialiserede tilbud. Gennem samarbejde sikrer de 11 nordjyske kommuner og regionen, at området koordineres, styres og udvikles. Det er vigtigt for hele området, men særligt i forhold til små og komplekse målgrupper, hvilket der bl.a. er fokus på i det forstærkede samarbejde, som er en overbygning til Socialaftalen, jf. side 8.

Nordjysk Socialaftale 2018-2019 omfatter alle regionale sociale tilbud og de kommunale sociale tilbud, som anvendes af flere kommuner end driftsherren. Det drejede sig i 2017 om ca. 2.200 dag- og døgnpladser og et budget på ca. 1,7 mia. kr.

Socialaftalen omfatter således ca. 30 % af det samlede antal pladser i Nordjylland. Det er dermed et stort område, hvor kommunerne og regionen, gennem samarbejdet i regi af socialaftalen, sikrer, at der er en fælles retning for koordinering, styring og udvikling af området.

Redigeret

I den originale udgave er der indsat et kort, som viser antallet af dag- og døgnpladser i hver kommune fordelt på kommunale pladser, private pladser og Nordjysk Socialaftale pladser.

Metode og yderligere data kan tilgås på <http://www.nordjysksocialaftale2018-2019.dk/>.

Vision for det specialiserede socialområde

Vision

Alle borgere skal have muligheden og redskaberne til at kunne leve et så selvstændigt liv som muligt. Kommunerne og regionen skal understøtte borgerens egenmestring gennem dialog mellem myndighed, driftsherrer, borgeren og om muligt borgerens netværk.

Baggrund for visionen

For alle mennesker er der en kvalitet i, at man kan så meget som muligt på egen hånd. Det er ikke alle, der har de samme forudsætninger, men alle har nogle ressourcer, og der skal arbejdes med disse på alle niveauer for at give borgeren muligheden og redskaberne til at kunne mestre så meget af sit eget liv som muligt. Det skal ske i tæt samarbejde med borgeren, så initiativerne ikke er til borgeren men med borgeren.

De nordjyske kommuner og regionen ønsker, at alle mennesker skal have så meget medbestemmelse på eget liv som muligt. Derfor ønsker man at styrke samarbejdet omkring borgerens muligheder og potentiale for i højere grad at kunne mestre sit eget liv. Kommunerne arbejder målrettet med at imødekomme borgerens behov for støtte ved at sætte fokus på borgerens livsmestring. Dette fokus ønskes udbygget til, at der også i samarbejdet mellem kommunerne og regionen er fokus herpå.

Visionen er den overordnede retningspil for arbejdet på det specialiserede socialområde i de kommende år. Visionen udmøntes dels gennem de overordnede initiativer, jf. boks og dels gennem tre udvalgte fokusområder:

- Fokusområde 1: Socialfagligt fokus på beskæftigelse
- Fokusområde 2: Samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien
- Fokusområde 3: Nye samarbejdsformer

Initiativer

- a) Myndighed og driftsherre skal forpligte sig til at arbejde målrettet med at inddrage borgeren i eget forløb med henblik på at sikre størst mulig mestring af eget liv.
- b) Der skal ske en kortlægning af konkrete metoder til at understøtte arbejdet med borgerens egenmestring, herunder hvilke mulige incitament der kan fremme disse metoder.
- c) Der skal opsamles erfaringer på, hvordan man kan sikre, at borgeren og borgerens netværk bliver en aktiv del af borgerens eget forløb i den udstrækning borgeren magter det.

Fokusområde 1: Socialfagligt fokus på beskæftigelse.

Vision

Alle borgere skal have muligheden for et meningsfuldt arbejdsliv, hvilket de nordjyske kommuner vil understøtte gennem et øget fokus på socialfaglige tiltag, der kan øge borgerens mestringsevne.

Baggrund for visionen

Borgere er forskellige, hvilket også gør sig gældende i forhold til evnen til at bestride et job. Men uanset faglige og sociale kompetencer har de fleste borgere et ønske om at være en del af et arbejdsfællesskab. Gerne et job, hvor man har en reel funktion, som har betydning for andre personer.

For en stor gruppe af borgere er det dog nødvendigt, at man ikke alene arbejder med borgerens beskæftigelsesmæssige færdigheder. Der er i lige så høj grad behov for et socialfagligt fokus, hvor man arbejder med borgerens personlige, psykiske og sociale udfordringer.

For nogen borgere kan der være tale om udfordringer, som langt hen af vejen kan afhjælpes. Fx har over halvdelen af borgere under 30 år, som ikke er jobparate haft kontakt med behandlingspsykiatrien (KL, Fælles om fremtidens socialpolitik 2017). Her bliver den socialfaglige indsats sammen med borgeren et middel til at forbedre borgerens beskæftigelsesmuligheder. For andre borgere vil målet aldrig blive et ordinært arbejde. Det vil i stedet været et fokus på øget livskvalitet og selvstændighed i forbindelse med aktivitetstilbud eller beskyttede beskæftigelsestilbud.

Initiativer

- a) Der skal laves en kortlægning af de typiske årsager til, hvorfor borgere under 30 år, der vurderes ikke jobparate har så hyppig en kontakt med behandlingspsykiatrien med henblik på at lave initiativer, som kan øge borgerens mestringsevne, herunder beskæftigelsesmuligheder.
- b) Der skal opsamles erfaringer på, hvordan helhedsorienterede indsatser på tværs af kommunernes organisering kan fremme borgerens tilknytning til arbejdsmarkedet.
- c) Det skal undersøges, hvilken effekt forskellige typer af sociale støttetiltag kan have for borgere, der modtager et virksomhedsrettet beskæftigelsestilbud.

Fokusområde 2: Samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien

Vision

Alle borgere skal opleve et sammenhængende forløb ved overgangen mellem behandlings- og socialpsykiatrien, hvorfor de nordjyske kommuner og regionen vil arbejde målrettet på at styrke dialog og samarbejde mellem sektorerne i alle aspekter af borgerens forløb.

Baggrund for visionen

Over 40 pct. af de borgere, der modtager ydelser efter Serviceloven har psykiske lidelser, hvor en stor del af disse på et tidspunkt vil være i kontakt med behandlingspsykiatrien. Knap 20 procent af de borgere som i 2015 var indskrevet på et socialt botilbud pga. psykiske problemstillinger eller misbrug havde en eller flere indlæggelser i behandlingspsykiatrien i løbet af året (KL, Fælles om fremtidens socialpolitik 2017).

Tallene viser tydeligt, at mange borgere har berøring med begge sektorer, og det er nødvendigt, at sektorerne arbejder endnu tættere sammen om borgerens forløb. Flere kommuner melder endvidere om, at der er behov for at sætte yderligere fokus på samarbejdet og snitfladerne mellem socialområdet og behandlingspsykiatrien. Fokusområdet sætter derfor fokus på, at en mere sammenhængende overgang mellem sektorerne kræver en tættere dialog og samarbejde før, under og efter borgerens indlæggelse.

Med implementeringen af de særlige psykiatriske pladser, der skal forebygge vold på botilbud har kommunerne og regionen påbegyndt det øgede fokus på overgangene. Dette er dog ikke det eneste område, hvor der er behov for særligt fokus på samarbejde og overgangene mellem de to sektorer. Det er derfor vigtigt med et tæt og godt samarbejde mellem socialområdet og psykiatrien med henblik på at kunne understøtte borgerens forløb bedst muligt, hvorfor der sættes fokus herpå med denne aftale.

Initiativer

- a) Det skal undersøges, hvilke initiativer som hindrer genindlæggelser, herunder fælles initiativer på tværs af sektorerne. Og de mest relevante af initiativerne skal iværksættes.
- b) Der skal være en tydeligere sammenhæng mellem Sundhedsaftalen og Socialaftalen. I den forbindelse sikres det, at der er klare aftaler for snitfladerne mellem socialområdet og psykiatrien.
- c) Der skal igangsættes et arbejde, som kan sikre, at kommunerne i højere grad kan være involveret i borgerens forløb, mens borgeren er indskrevet i behandlingspsykiatrien. Og at behandlingspsykiatrien i større grad inddrages i forhold til det forebyggende og opfølgende kommunale arbejde med borgeren.

Fokusområde 3: Nye samarbejdsformer

Vision

De nordjyske kommuner og regionen vil udvikle og afprøve nye tilgange og samarbejdsformer, der på den ene side kan give borgeren en større egenmestring, og på den anden side kan imødekomme de økonomiske rammer det specialiserede socialområde står over for.

Baggrund for visionen

Det specialiserede socialområde er hele tiden under pres. Det værende økonomisk pres med krav om effektivisering eller pres for hele tiden at udvikle sig fagligt. Kommunerne og regionen arbejder med dette som en daglig præmis og forsøger konsekvent at optimere effektiviteten og den faglige udvikling. Fokus for optimering og faglig udvikling vil derfor være et fokus i forhold til det tværkommunale samarbejde i 2018-2019.

Hvis vi skal lykkes med den overordnede vision om øget egenmestring samt fokusområderne om socialfagligt fokus på beskæftigelse og samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien, er der behov for at tænke ud af boksen i forhold til, hvordan vi arbejder med borgeren og hvordan vi samarbejder på tværs af kommunegrænserne. Vi har eksempelvis behov for at blive klogere på, hvordan vi kan sikre, at udbydere af sociale ydelser får endnu større incitamenter til at arbejde med borgerens egenmestring. Og hvordan nye samarbejdsformer kan være med til at sikre at indsatser i større grad både kan være højt specialiserede og være tæt på borgerens nærområde, eksempelvis gennem et mere formaliseret samarbejde om udkørende teams eller ambulante ydelser.

I aftaleperioden vil de nordjyske kommuner og regionen arbejde med at afprøve nye samarbejdsformer, som kan have potentiale for at udvikle fagligheden og effektiviteten for det fælleskommunale socialområde i Nordjylland. De nye samarbejdsformer skal udvikles, afprøves og evalueres. Afprøvning og evalueringen vil ske løbende, og ved udgangen af 2019 vil man ende op med en palette af forskellige afprøvede samarbejdsformer.

Initiativer

- a) Der skal løbende udvikles og afprøves nye samarbejdsformer, som kan være med til at understøtte visionerne i Socialaftalen. De nye samarbejdsformer kan omhandle en eller flere af følgende temaer:
 - Øget effektivitet
 - Øget faglighed
 - Øget vidensdeling
 - Incitamenter til at arbejde med borgerens egenmestring
- b) Alle afprøvede samarbejdsformer vil blive evalueret med henblik på om samarbejdsformerne kan blive en permanent løsning i det fremtidige nordjyske samarbejde. Samarbejdsformerne vil blive evalueret ud fra økonomiske, juridiske, organisatoriske og socialfaglige perspektiver.
- c) Der skal laves en infrastruktur, som understøtter den nødvendige vidensdeling uden at være for ressourcekrævende for kommunerne og regionen.

Udvikling og koordinering

I Nordjylland er der en fælles forståelse af, at den enkelte kommune ikke nødvendigvis selv er i stand til at drive specialiserede tilbud og varetage samtlige indsætter, der imødekommer alle behov. Kommunerne samarbejder derfor med hinanden og regionen om at koordinere og sikre, at de fornødne indsætter er til rådighed for borgerne på tværs af kommunegrænserne. Dette formaliseres i Nordjysk Socialaftale, hvor udviklingen af tilbud koordineres på tværs af de 11 nordjyske kommuner og regionen for at sikre, at der til stadighed er de nødvendige tilbud til små målgrupper og målgrupper med komplekse problemer.

Balance mellem udbud og efterspørgsel

De nordjyske kommuner oplever generelt, at der er god sammenhæng mellem deres behov og det samlede udbud af pladser og ydelser på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Dette gør sig både gældende i forhold til den nuværende situation og den forventede fremtidige efterspørgsel.

Flere kommuner melder dog, at der opleves en mindre grad af sammenhæng på tilbud til borgere med psykiatriske problemstillinger, herunder unge med svære psykiske problemer og voksne der udskrives fra psykiatrien. Det vurderes, at dette i høj grad vedrører snitfladerne mellem socialområdet og behandlingspsykiatrien. Derfor håndteres denne udfordring i forbindelse med udmøntningen af fokusområde 2: "Styrket samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien".

I forhold til de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud vurderes det, at der samlet set er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel. Dog rettes der fokus på, at der gennem længere tid har været faldende efterspørgsel på Center for Døve og Handicaps undervisningsafdeling for børn med døvblindhed. Afdelingen er landsdækkende, og der er derfor i regi af nationalt koordinationsforum sat gang i et undersøgende arbejde, som af- dækker udviklingen i efterspørgslen og fremtidige behov for de ydelser som udbydes af den landsdækkende funktion. For nærmere information om vurderingen af balancen mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede socialområde i Nordjylland henvises til bilag 1.

Status på tidligere års fokusområder

Gennem de seneste år har der været arbejdet med en række fokusområder i det nordjyske samarbejde om området. Fokusområderne har været med til at løfte udviklingen. Med Rammeaftalen 2017 blev der rettet særlig fokus på en række områder og målgrupper:

Børn, unge og voksne med svære spiseforstyrrelser:

Med Rammeaftalen 2017 blev det aftalt, at der skulle igangsættes en række initiativer for at sikre, at der opbygges viden og kompetencer i forhold til personer med spiseforstyrrelser. Der er nedsat en arbejdsgruppe, som er i gang med at udmønte initiativerne, herunder etablering af et uddannelsesforløb der skal sikre en opkvalificering af den nordjyske viden vedr. spiseforstyrrelser.

Unge med stofmisbrug:

Med Rammeaftalen 2016 blev det aftalt, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe, der skulle komme med anbefalinger til, hvilke tilgange og opmærksomhedspunkter man bør have til tilbud til unge med et stofmisbrug. Arbejdsgruppen præsenterede sine 10 anbefalinger i august 2017. Anbefalingerne kan ses på Rammeaftalesekretariatets hjemmeside (www.rammeaftalernord.dk).

Det forstærkede samarbejde

Det forstærkede samarbejde er en overbygning til det "almindelige" samarbejde i regi af Nordjysk Socialaftale, og beskytter få højt specialiserede og unikke tilbud i regionen. De få tilbud, der er omfattet af det forstærkede samarbejde, er udvalgt fordi det er nogle af de mest specialiserede tilbud i regionen. Eftersom målgrupperne til de mest specialiserede tilbud ofte er små og komplekse, er det være nødvendigt at have særligt fokus på bæredygtigheden på disse tilbud for at sikre, at de højt specialiserede kompetencer også fremadrettet er tilgængelige i Nordjylland. Tilbud under det forstærkede samarbejde udvælges af et ekspertpanel ud fra kriterier, der fokuserer på tilbuddets målgruppe, kompetencer og specialiseringsprofil samt om det er det eneste tilbud af sin slags, der er i landsdelen.

For alle tilbud, der er med i det forstærkede samarbejde, gælder det, at der er:

Beskyttede konkurrencevilkår

En systematisk og forpligtende dialog om både efterspørgsel og udbud

En forpligtelse til at indgå i tidlig fælles indsats, hvis der er behov for særlige initiativer eller dialog for at sikre tilbuddenes fortsatte bæredygtighed.

Tilbud som er en del af det forstærkede samarbejde er omfattet heraf for en to årig periode, og denne gang for 2017 og 2018. Næste indmelding af tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde sker i første halvår af 2018.

I 2017 har der været arbejdet på at gøre dialogen omkring de forstærkede tilbud mindre bureaukratisk og formalistisk. De spørgeskemaer, der tidligere har indgået i den formaliserede dialog er blevet erstattet af direkte dialog, hvilket der også løbende vil blive arbejdet endnu mere målrettet med. Dette skal gerne betyde, at man i endnu højere grad kan sikre at behov og udbud af ydelser flugter for de tilbud, der er omfattet af det forstærkede samarbejde. Læs mere i aftalegrundlaget for det forstærkede samarbejde som fremgår af bilag 2.

Tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde

Følgende tilbud er omfattet af det forstærkede samarbejde for 2017-2018:

Fagcenter for Autisme og ADHD, herunder Enterne og Specialbørnehaven Birken Målgruppe: udviklingshæmmede børn og unge med hoveddiagnosen autisme ofte kombineret med særlig kompleks adfærd

Neurocenter Østerskoven

Målgruppe: unge og voksne mennesker med moderat, svær til meget svær medfødt hjerneskade

Rehabiliteringscenter Strandgården

Målgruppe: voksne mennesker med svær til meget svær hjerneskade

Specialbørnehjemmet Kvisten

Målgruppe: børn og unge med betydelig og varig nedsat funktionsniveau som har særligt behov for sygepleje

Institut for Syn og Hørelse

Målgruppe: mennesker med nedsat syn og hørelse eller andre kommunikationsproblemer

Taleinstituttet og Hjerneskade Center Nordjylland

Målgruppe: Børn med massive sproglige og kommunikative vaskeligheder samt mennesker med følger efter erhvervet hjerneskade.

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2018-2019 lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale. Dette sker gennem Styringsaftalen, hvis primære formål er at beskrive principperne for finansiering, takstberegning og betalingsmodeller for kommunale og regionale sociale tilbud i den nordjyske region.

Styringsaftalen skal sikre, at tilbuddene omfattet af Nordjysk Socialaftale er økonomieffektive, har gennemsigtighed mellem pris og ydelse, samt har de bedste muligheder for udvikling. Dette sikres gennem følgende principper:

Dialog mellem myndighed og driftsherren

Driftsherren er forpligtet til at tage kontakt til myndighed, hvis der sker ændringer i en borgers behov med henblik på op- eller nedregulering af borgers ydelser. Ligeledes er myndigheden forpligtet til løbende at være i kontakt med driftsherren og tage ansvar for, at borgeren er visiteret til de rigtige ydelser.

Incitament til effektiv drift

Driftsherren skal have incitament til at sikre en løbende økonomisk effektiv drift, herunder at der sker den nødvendige tilpasning af kapaciteten. Den løbende tilpasning er afgørende for at undgå tomme pladser og for at minimere risikoen for underskud. For at opnå den nødvendige smidighed og fleksibilitet kan driftsherren foretage midlertidige ændringer af tilbud i form af kapacitetstilpasninger.

Endvidere skal myndigheden have incitament til at indgå rettidig dialog med driftsherren om forventninger og ændringer i efterspørgslen.

Taksterne skal være retvisende og omkostningsbaserede

Sammenlignelige ydelser skal kunne sammenlignes på priserne udregnet efter samme principper. Takstsystemet skal være gennemsigtigt og understøtte en god sammenhæng mellem pris, indsats og borgerens behov. Administrationen af takstsystemet skal være enkel, men samtidig give mulighed for differentiering.

Budgetsikkerhed for kommunerne og Regionen

Risiko for uforudsete udsving i økonomien skal dækkes ind. De indarbejdede beregningsgrundlag, som er grundlag for taksterne, skal være realistiske i forhold til de faktiske forventede omkostninger. Løbende dialog og tilpasning af kapaciteten skal være med til at sikre kendskab til pladsbehovet samt sikre takststabilitet.

Udvikling af tilbuddene

Det forventes, at driftsherren løbende har fokus på udvikling af egne tilbud, hvorfor der finansielt skal gives mulighed for dette gennem taksterne.

Fakta om styringsaftalen

Styringsaftalen lægger rammerne for økonomi- og kapacitetsudviklingen, herunder:

- Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen.
- Aftaler om udviklingen i taksterne for tilbud omfattet af aftalen.
- Aftaler om takststruktur for de omfattede tilbud.
- Aftaler om takstberegning
- Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser.
- Aftaler om afregning og betaling for brug af tilbud.
- Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.

Nyt i Styringsaftalen 2018:

Godkendelsesprocedure for ændring af takster og pladsantal i løbet af året
Aftaler vedr. håndtering af økonomien vedr. de særlige pladser i psykiatrien.

Udgiftsreduktion

Med Rammeaftalen 2017 blev det besluttet, at de nordjyske kommuner og Region Nordjylland skulle sikre en udgiftsreduktion på tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale på 2 pct. i 2017, stigende til i alt 5 pct. i 2020.

Udgiftsreduktionen var en afledt effekt af en analyse, der viste, at enhedsomkostningerne i udvalgte nordjyske tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale umiddelbart var højere end sammenlignelige tilbud fra andre regioner. I den forbindelse pegede analysen på behov for en mere målrettet visitation, eftersom der var tegn på, at de nordjyske borgere på nogle områder blev overvisiteret.

På baggrund af analysen blev det besluttet, at udgiftsreduktionen for tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale skal udmøntes delvis via en generel takstreduktion og delvis via dialog mellem de kommunale myndighedsfunktioner og de udførende driftsherrer, hvor man bl.a. ser på mere målrettet visitering.

Løbende monitorering af udgiftsniveauet

Udgiftsreduktionen monitoreres løbende gennem et særligt udarbejdet monitoreringsværktøj, der sammenligner udgifterne til borgere i tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale i januar 2016 med januar i det pågældende år. Udgiftsmonitoreringen viste, at udgiftsniveauet var 2,7 pct. lavere i januar 2017 sammenlignet med januar 2016, og dermed over kravet på 2,0 pct.

Takstreduktion

De nordjyske driftsherrer skulle i 2017 sikre en samlet takstreduktion på 1 pct. for tilbuddene omfattet af Nordjysk Socialaftale. I både 2018 og 2019 skal de nordjyske driftsherrer kunne påvise en samlet takstreduktion på 0,5 pct. om året, hvorved den samlede takstreduktion ved udgangen af 2019 vil være på 2,0 pct. sammenlignet med 2016 niveau.

Dialogbaseret tilgang

Myndighedskommunen og driftsherren skal gennem dialog og mere præcis visitering sikre en direkte udgiftsreduktion for myndighedskommunens udgifter til borgere i tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale. I 2018 og 2019 forventes det at kunne sikre en samlet udgiftsreduktion på 0,5 pct. om året for de nordjyske kommuner. Den samlede reduktion baseret på mere præcis visitering i 2019 vil således være på 2,0 pct. i forhold til 2016 niveau.

Fakta om udgiftsreduktionen

Tabel 1. Udgiftsreduktion på tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale 2017-2020

	2017	2018	2019	2020	I alt
Årlig udgiftsreduktion	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%	5,0%
Heraf generel takstreduktion	1,0%	0,5%	0,5%	0,5%	2,5%
Heraf dialogbaseret tilgang	1,0%	0,5%	0,5%	0,5%	2,5%

Status på udgiftsreduktionen

- Udgiftsreduktionen har omhandlet 1.516 nordjyske borgere, der både var på et tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale i januar 2016 og i januar 2017.
- De nordjyske kommuner havde for den gruppe samlet set en reduktion i myndigheds udgifter på 2,7 pct., svarende til en samlet besparelse på 2,6 mio. kr.
- Størstedelen af myndighedskommunerne har oplevet en udgiftsreduktion, mens enkelte har oplevet en lille stigning.
- Udgiftsmonitoreringen kan ikke påvise om besparelsen er sket gennem lavere takster eller gennem ændringer i borgernes ydelsesindsatser.

Bilag

Bilag vedr. udvikling og koordinering

Bilag 1:

Udvikling og koordinering af tilbudsviften

En uddybning omkring udvikling og koordinering. Uddybningen er rettet mod det administrative niveau i kommunerne og regionen

Bilag 2:

Samlede aftaler for det forstærkede samarbejde

En beskrivelse af modellen og principperne for det forstærkede samarbejde i Nordjylland inkl. tillægsbeskrivelser

Bilag 3:

Tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde

En beskrivelse af tilbuddene omfattet af det forstærkede samarbejde for 2017-2018

Bilag vedr. styring og økonomi

Bilag 4: Styring aftalen

Grundlæggende principper og aftale rettet mod det administrative niveau i kommunerne og regionen i forhold til den daglige drift af tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale. Bemærk. Nyt indhold i forhold til tidligere år

Bilag 5:

Aftalevilkår for Specialundervisningstilbud

En beskrivelse af de supplerende specifikke aftalevilkår for de enkelte specialundervisningstilbud, der drives af Region Nordjylland

Bilagene kan hentes på <http://nordjysksocialaftale2018-2019.dk>